

Määrittele arvioinnin laajuus

Päätettävä asia ja kohdetyhmä vaikuttavat arvioinnin laajuuteen, mm.

- keitä prosessiin osallistuu
- mitä, keneltä ja miten tietoa kerätään
- miten asiasta raportoidaan

Valmistele isossa asiassa laajempi arvio

Jos esim. koskettaa **koko kaupungin lapsia tai ikäluokkaa**, hahmotetaan lasten näkökulmia mm:

- Keräämällä olemassa olevaa tietoa
- Esimerkiksi opiskeluhoitoa kehitettäessä voidaan hyödyntää kouluterveyskyselyn alueellisia tuloksia opiskeluhoitoon saata- vuudesta sekä lasten ja nuorten tuen tarpeista

Valmistele pienessä mutta merkittävässä asiassa rajatumpi arvio, joka koskee tiettyä lapsiryhmää

Esimerkiksi jos diabetespoliklinikka suunnitellaan siirrettäväksi toiseen kaupunkiin, selvittää mitkä ovat vaikutukset diabetesta sairastaviin lapsiin.

Selvitä, miten tavoitetaan kohderyhmän lapset. Hyödynnä näiden lasten parissa työskentelevien asiantuntemusta, lapsia voidaan kuulla esimerkiksi vertaistukiryhmissä.

Suunnittele menetelmät: miten ja mistä keräät tarvittavan tiedon?

Kartoita olemassa oleva tieto, jota voi hyödyntää arvioinnissa.

Esimerkiksi THL:n toteuttama

- Kouluterveyskysely (<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tutkimustuloksia>),
- pienten lasten terveys- hyvinvointi- ja palvelut LTH-tiedonkeruu sekä
- muut tilastot, tutkimukset, paikalliset kyselyt ja kartoitukset.

Suunnittele täydentävät tarvittavat tietolähteet ja lasten kuuleminen.

Mieti miten esität arvioitavan asian niille lapsille joita asia koskee lasten iän ja kehitystason mukaisesti

SUPPEA LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI voidaan tehdä, jos:

- asiasta tai teemasta on ja löytyy paljon entuudestaan tietoa, myös tutkimustietoa
- asiasta tai teemasta on aikaisempaa kokemusta
- asiaan tai teemaan ei liity merkittäviä riskejä
- asiaan tai teemaan ei liity isoja ristiriitoja
- asian valmistelija voi itse tehdä
- ei tarvita laajoja kuulemiskierroksia
- todetaan käytettävissä olevien tietojen ja lyhyen katsauksen perusteella, että ratkaisuesitys on lasten hyvinvoinnin kannalta hyvä

Ira Custodio, Unicef

LAAJA LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINTI tehdään, jos:

- asiasta ei ole entuudestaan paljon tietoa
- asiasta ei ole kokemusta
- asian vaikutukset epävarmoja joiltakin osin
- ei ole muiden kuntien käytäntöjä, joista voisi oppia
- asiaan liittyy monenlaisia näkökulmia, joita täytyy sovitella
- mukana valmistelijan lisäksi muita
- tietoa kerätään ja kootaan useasta eri lähteestä
- kuulemiskierroksia
- useampia eri vaiheita

Ira Custodio, Unicef